

U 24685b - 0/42 - P2/IS 6

29059-4736 QS. #31
's-Gravenhage, 9 Juni 1950.

Land: Frankrijk
Onderwerp: De voorgeschiedenis van het plan-Schuman

GEHEIM

Referenties:

Datum van waarneming: Eind Mei 1950

Bron: Waarschijnlijk betrouwbaar

Opmerkingen: Dit bericht wordt U aangeboden naar aanleiding van een onderhoud met de Chef Directie Europa op 9 Juni 1950.

Verzonden aan: de Minister-President.

5
Aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken
t.a.v. de Hoogedelgestr. Heer Ir. G.C. Stuyt
Plein 23

's-GRAVENHAGE

Min v. B.Z. 996.1. Plan Schuman. Algemeen
Deel I ds. 6.

9 Juni 1950.

DE VOORGESCHIEDENIS VAN HET PLAN-SCHUMAN.

In April begon de regering van Bidault zich ernstig bezorgd te maken over het volkomen uitblijven van enige concrete West-Europese integratie. Bidault gaf aan een kleine staf van niet-politieke experts opdracht een memorandum samen te stellen ten behoeve van hemzelf en het kabinet. Dit memorandum, dat spoedig daarop door Bidault aan het kabinet werd voorgelegd, schijnt bijzonder helder geweest te zijn en geheel ontdaan van de holle propaganda-leuzen die reeds zo lang, bij alles wat met de Europese integratie te maken heeft, de werkelijkheid verdoezelen.

Dit memorandum zou in het kort de volgende inhoud gehad hebben: Ontmoediging en scepticisme dreigen alle integratiepogingen geheel lam te leggen, nu tot op heden al dergelijke pogingen op een mislukking zijn uitgelopen. Bestaande organisaties en bestaande verdragen hebben slechts een illusie van eenheid geschapen. Tegelijkertijd neemt het gevaar toe, dat de koude oorlog zal ontaarden in een "shooting"-oorlog, tenzij er op drastische wijze wordt ingegrepen door een mogendheid of groep van mogendheden, die apart staat van Amerika en Rusland.

Nu is het kernprobleem van het dispuut tussen Oost en West het vraagstuk Duitsland, een vraagstuk dat in gecompliceerdheid eerder toe- dan afneemt. De Amerikanen doen immers stellig hun best om te bewerken dat Duitsland zich bij het Westen zal aansluiten en hun enige voorstel tot dit doel is de politieke en militaire integratie van West-Duitsland in het Atlantisch stelsel. Dit heeft volgens het memorandum twee nadelen. De Duitsers zelf verfoeien dit idee, omdat de uitvoering ervan hun natie slechts nog verder zou verdelen en gemakkelijk zou kunnen leiden tot een burgeroorlog. Bovendien zou een dergelijke "Atlantische" integratie van West-Duitsland, dus een integratie op de door Amerika gewenste wijze, tot een paniek-reactie van de Sovjet-Unie en dientengevolge tot een catastrofe kunnen leiden.

Nog erger is het dat West-Europa, dat slechts op zeer oppervlakkige wijze verenigd is in de Westerse Unie, het Atlantisch Pact en de Raad van Europa, gemakkelijk zou kunnen desintegreren. West-Duitsland moet produceren en exporteren, evenals ieder ander land, doch in tegenstelling met de andere landen, moet het zich een weg banen naar markten waar zijn burens druk bezig zijn politieke en economische barrières op te werpen tegen Duitse concurrentie. De scheepsbouwindustrie wordt genoemd als treffend voorbeeld.

Voorts, aldus nog steeds het memorandum, probeert Duitsland een hogere staalproductie-limiet toegewezen te krijgen en zal het hiervoor kunnen rekenen op een zekere mate van steun van de kant van Amerika. Vandaar zou het slechts een kleine stap zijn voor Duitsland om een dumping-politiek te beginnen, gericht tegen Frankrijk en alle andere Europese concurrenten. De betrekkelijk lage prijs van het Duitse staal in vergelijking met die van het Franse staal zou in korte tijd, als eenmaal de productielimiet verhoogd is, op de Europese staalmarkt een formidabele concurrentie van Duitsland ontketenen. Hiervan zouden zowel Frankrijk als Groot-Brittannië het slachtoffer worden. Bijna zeker zou een dergelijke Duitse concurrentie leiden tot het verhogen van de invoertarieven en tot het scheppen van werkloosheid in Frankrijk, waar deze in verkapte vorm eigenlijk reeds bestaat.

Al deze gevaren, aldus het memorandum, zijn bekend aan Amerikaanse experts, doch hun denken wordt strikt beperkt door de overtuiging dat Frankrijk onmachtig en decadent is. Indien het definitief losweken van West-Duitsland van de Sovjet-Unie moet geschieden zonder politieke en militaire integratie van West-Duitsland in het Atlantisch stelsel, kan alleen Frankrijk hiertoe het initiatief nemen, en alleen Frankrijk kan voorkomen dat een moordende concurrentie tussen de zware industrieën van Frankrijk en de Ruhr West-Europa uiteen zal doen vallen.

Bidault en zijn kabinet aanvaardden deze analyse als juist en gaven haar door aan het "Commissariat du plan" onder Monnet, met het verzoek een schema te ontwerpen voor het benaderen van het algemene Europese vraagstuk in functionele economische termen. Dit geschiedde en het plan Schuman kwam tot stand. Hierop werd in het geheim een vertrouwensman van de Franse regering naar Adenauer gezonden. Toen hij kennis nam van het Franse plan was Adenauers geestdrift zo groot, dat de Franse vertrouwensman de grootste moeite had hem te overtuigen dat hij zijn mond moest houden tot Frankrijk op het psychologisch juiste ogenblik het plan zou publiceren, het ogenblik namelijk waarop het plan onmiddellijk zou spreken tot de publieke opinie van de gehele Westerse wereld.
